

Необхідність культурологічної освіти

- Культурологічна освіта майбутнього фахівця покликана забезпечити осягнення ним насамперед культурного мислення, що утворюється співвіднесенням людини із соціальним і природним середовищем у межах певної національної або історичної системи культурних координат.
- Сучасні студенти мають бути готові здійснювати професійну діяльність у полікультурному світі. Тому й культурологічна освіта студентів повинна бути полікультурною по суті, розкривати множинність культурних систем, формувати досвід культуро творчої діяльності, спрямованої на визначення соціально-функціональної ролі майбутнього фахівця та способів його входження в соціальну практику, пошуків культурно-детермінованих шляхів вирішення особистісних і професійних проблем.

Студент повинен знати:

- загальні проблеми культурології та її місце в розвитку суспільства;
- типи і форми культур, основні культурно-історичні центри і регіони, закономірності їх еволюції та функціонування;
- особливості розвитку культури України в контексті світової (зокрема, європейської) культури;
- роль культури і науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язані з ними сучасні соціальні, економічні та етичні проблеми;
- структуру розвитку культури людства, основні культурно-історичні епохи, їх здобутки у матеріальній та духовній сферах, у різних галузях науки та видах мистецтва;
- норми, які регулюють взаємовідносини людей і ставлення людини до навколишнього середовища; сутність суперечностей, що існують на сучасному етапі науково-технічного розвитку, і
- кризи існування людини у природі внаслідок порушення рівноваги в ній;
- важливість вирішення сучасних глобальних проблем;
- культурні процеси і явища, сучасні наукові методи їх дослідження на рівні, необхідному для розв'язання практичних завдань у майбутній професійній діяльності;

Студент повинен уміти:

- засоби формування культурної особистості, її відповідальності за збереження культурних надбань;
- оцінювати досягнення культури на основі знання історичного контексту їх створення;
- володіти розвиненою культурою мислення, вміти чітко і логічно висловлювати власні думки в усній і письмовій формах;
- бути здатним самотійно опанувати нові знання, критично осмислювати набутий досвід з позицій останніх досягнень у галузі гуманітарних наук, економіки та соціальної практики

Література:

Андрущенко В. Михальченко М. Сучасна соціальна філософія. т.2 К.1993.

Афонин В.А., Афонин Ю.В. Культурологія. Луганськ «Элтон -2 2005

Ерасов Б. Соціальна культурологія. М.: -1996.

Лекції з історії світової та вітчизняної культури. За заг. Ред А.В.Яртіся. Львів. „Світ” . 1994.

Матвєєнко Л.Л. Культурологія. Курс лекцій. Київ «Лебідь» 2005

Розин З.М. Культурологія. М., "Форум" 2002.

Соціальна філософія. Под общей ред. В.П. Андрущенко, Н.И. Горлача. К.-Х. 2002.

Філософія. За ред. Г.А. Заїченко та інш. К.1993.

Українська та зарубіжна культура. За ред. М. Заковича. К.2000.

Тема: Діяльнісний підхід у культурології.

Питання лекції

- 1. Поняття та структура культури.**
- 2. Предмет теорії культурології.**
- 3. Концепції культурології.**
- 4. Діяльнісний підхід до культурології.**

Теорія культури

- Термін "культура" існує з XVIII століття.
- Як називають цей період у філософії? Чому?
- Латинське **culture**- обробіток, виховання, освіта, розвиток, пов'язане з лат. **colo, colere** зрошувати, обробляти, возделувати.
- Існує більше 500 визначень культури.

Всі визначення культури умовно ділять на такі групи

Антропологічні :

**спосіб життя, якого дотримується
спільність або плем'я.**

Соціологічні:

**культура - це винаходи, речі, технічні
процеси, ідеї, звичаї і цінності, що
успадковуються,**

Філософські:

**"культура - це вираження суспільства у
формі літератури, мистецтва або
мислення".**

**Культура — це досягнення
народу в матеріальній та
духовній сфері.**

Структура культури

- **матеріальна**
 - архітектура
 - виробництво знарядь праці
- **духовна**
 - освіта
 - музика
- **соціальна**
 - взаємодія між людьми
 - спілкування

Багатоманітність елементів культури

- **Є політична, правова, художня, культура праці та побуту.**
- **А вони в свою чергу мають свою структуру. Культура праці включає: культуру землеробства, металообробки, промислів і т.д.**
- **Культура освіти: культура письма, роботи з літературою, поведінка на заняттях...**

- **Складність та багатоманітність людської життєдіяльності зумовлюють складність внутрішньої структури культури.**

Культурологія - наукова дисципліна, яка вивчає культуру в цілому, окремі явища культури (матеріальну культуру, духовну, побут, мистецтво, релігію, сім'ю і т.д.)

Культурологія – це гуманітарна дисципліна.

- ❖ **Що означає слово « гуманітарна»?**
- ❖ **Які гуманітарні науки ви знаєте ?**

Нарівні з філософією та методологією вона виступає в якості бази гуманітарних наук.

Елементи культурології

- філософія культури,
 - історія культури
- наука про культуру.

Основні теорії, концепції, парадигми культури:

- **еволюціоністська**: попередня культура є базою для розвитку другої
- **психологічна** - через психіку людини досліджується культура
- **функціоналістська** – матеріальні речі, які розкривають її розвиток
- **структурно - антропологічна**: міфи та мова, які розкривають рівень розвитку культури.
- **постмодерністська** :найсучасніша фаза розвитку культури

- Діяльність - це інформаційно-спрямована активність живих систем, а людська діяльність - соціокультурна спрямована активність людей.
- Культурою можна назвати процес цілеспрямованої дії людини на оточуючу її природу, на яку вона накладає відбиток своєї соціальної сутності.
- Спочатку так і розумілася ця категорія: людська діяльність, що виражає її суб'єктивно-об'єктивні відносини.